

OBRONIONY (33) *part praet pass pf*

obroniony (20), **obronion** (11), *obroniony a. obronion* (2).

Pierwsze o jasne; -ro- (3), *-ró-* (1); *-ro-* (1) *OpecŻyw*; *-ro-* : *-ró-* *Mącz* (2:1). \diamond *W formach niezłożonych -ón* (1) *Mącz*, *-on* (1) *OpecŻyw*. \diamond *Formy złożone z tekstów nie oznaczających ó.*

sg m N *obroniony* (6), *obronion* (6); \sim (*attrib*) *obroniony* (5); \sim (*praed*) *obronion* (6), *obroniony* (1). \diamond *A* *obronion(e)go* (1). \diamond *f N* *obroniona* (3), *obronioną* (2), *obronion(a)* (2); \sim (*attrib*) *-a* (1); \sim (*praed*) *-a* (2) *ModrzBaz*, *-ą* (2) *BielKron*, *SkarKaz*, *-(a)* (2). \diamond *n N* *obroniono* (2). \diamond *pl N m pers* *obroni(e)ni* (7). *subst* *obronion(e)* (4).

Składania dopełnienia sprawcy: obroniony od kogo (4) *LibLeg*, *Leop*, *BielKron*, *SkarŻyw*, *przez kogo* (1) *LatHar*.

Sł stp s.v. obronić, Cn brak, Linde XVI w. s.v. obronić.

1. *Wyratowany z opresji, wybawiony* (25) : *láromir* [...] *ktorego Werłzowcy chcieli przyprawić o gárdło wywiódłzy go ná łow/ ále od niektorych był obronion. BielKron* 323v, 183; *StryjWjaz Av; SkarŻyw* 324; *KochProp* 8.

obroniony od kogo, od czego [= przed kim, przed czym] (4): *A* *ták tego roku Litewłka zyemiá była od Tátar y od Mołkwy obroniona. BielKron* 406v. *Cf obroniony od kogo czym.*

obroniony od kogo czym (3): *dádzą obronione Gránice zbroią koronne/ poczćiwą/ Od zdrádných fášiad/ fławę wiecznie żywą. SzarzRyt C. Cf Wyrażenie.*

Wyrażenie: »[czym] *od nieprzyjaciela obroniony*« (2): *áby Rzeczpóspolita biegłością rzeczy woienných od połtronnego nieprzyjacielá ná vkráinie była obronioná [ab hoste defendatur] ModrzBaz* 4v; *WerGość* 238.

a. *O działaniu Boga i świętych* (9) : *a bila ziemia czala a od boga obroniona LibLeg* 11/55; *Ześ nam prorokował/ mówiąc: iż lud Ifráelłki obronion będzie od Bogá fwego [gens Israel defendatur a Deo suo] Leop Iudith* 6/2; *ArtKanc* L10v.

obroniony czym od kogo, od czego [= przed kim, przed czym] (2): *O PAnie Boże náłz/ [...] rácz nam to miłościwie dáć/ ábyłmy iego [św. Marcina] przyczyną wípomożeni/ od nagłey śmierci/ y wiekuiftey byli obronieni LatHar* 453, 93.

Wyrażenia: »mocą *obroniony*« (1): *RAcz nas wyłłucháć BOże wybáwicielu náłz: ábychmy mocą tego Sákrámentu/ byli od wólzłkích nieprzyjaciól dułze y ciálá náłzego obronieni LatHar* 93.

»*od nieprzyjaciól, od przeciwnikow obronieni*« (2:1): *załługámi Świętego Márká/ [...] ábyłmy byli przes nie od wólzłtkích przeciwnikow obronieni. KrowObr* 172; *LatHar* 93; *WujNT* 398.

»*pomocą, poratowaniem obronieni*« (1:1): *KrowObr* 173v; *Pánie [...] rácz ták łpráwować/ [...] áby [podróżujący] [...] twoim porátowaniem byli záwłze obronieni. LatHar* 632.

Szereg: »*wybawion i obronion*« (1): *Tenże wyznawa/ że [...] od wiela złego przez nią [pannę Maryję] wybáwion był/ y obronion od nieprzyjaciól widomych y niewidomych. WujNT* 398.

b. *O argumentach w dyskusji i pogłádach; defensus Mącz* (5) : *Mącz* 80a; *Bo co łię dotyczy wiáry/ iellli kto mnima/ áby bez wmięłtności wiela náúk mogłá być obronioná [qui putet eam sine plurimarum artium cognitione defendi posse]/ ten niech pewnie wie/ że w wielkiem á łzkodliwem błędzie miełzka ModrzBaz* 135v.

obroniony czym (2): A naprzod mowy y terminy niektore pokażę/ [...] iákie nigdziey piímu ś. nie fą zwyczajne: áni nim mogą być obronione *CzechEp* 140, 140.

Szereg: »pokazany i obroniony« (2): *CzechRozm* 129; Bo áni to łłowem Bożym/ áni Loiką/ może być pokazano y obroniono *CzechEp* 140.

c. *O sądzie* (2) : In posterum diem vindicare Przifzłego dniaá być ná fądzie obronión. *Mqcz* 85d.

Przen: *O sądzie bożym* (1) :

Szereg: »wspomożon i obronion« (1): czemu fie nie opatryfś na dzień fądny/ gdy żądny niebędzie mogł bytz bez drugie⁸⁰ wfpomożon ij obronion *OpecŻyw* 191.

2. *Zabezpieczony; protectus Calep* (7) : Te rzeczy [np. *wychowanie dzieci, pokój i zdrowie Rzeczypospolitej*] fą takie y tak wielkie/ że żadnym fpołobem tak z przygody/ ábo z trefunku niemogą być rządzone áni obronione [*quae casu nullo modo gubernari aut defendi queant*] *ModrzBaz* 12v; *Calep* 865b; *SkarKazSej* 682b.

a. *O działaniu Boga i świętych* (4) : O Pánie BOże/ [...] day to nam miłościwie/ áby przez te żywot náłz ná ziemi był obroniony/ ktorych obecnością [...] máieftat twoy w niebie ieft obftąpiony *LatHar* 425.

obroniony od czego [= *przed czym*] (3): Ieflic to prawdá/ [...] thedyć by fie wżyfcy ludzie vbierać mieli/ w Ornaty/ [...] áby od pokufzenia Dijabelfkiego obronieni byli *KrowObr* 106, 106; *LatHar* 235.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (1) : Defensus, Obroniony. *Mqcz* 80a.

Synonimy: 1. *wybawion, zaszczycony, zbawiony*;

Cf **NIEOBRONIONY, OBRONIC**